

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Ndob/17/2025
Identifikačné číslo spisu:	2324203621
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Lenka Praženková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:2324203621.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Praženkovej a členiek senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a JUDr. Ivici Čelkovej, v spore žalobcov 1/ ŠOLCO, s.r.o., so sídlom Osloboditeľská 10, 831 07 Bratislava, IČO: 50 595 130, 2/ W.. W. O. B., narodená XX. F. XXXX, bytom XXX XX O. Q. XXX, obidvaja zastúpení JUDr. Michal Krutek, s.r.o., so sídlom Hlavná 11, 917 01 Trnava, IČO: 47 254 581, proti žalovanému PLENKALL SK s.r.o., so sídlom Macharova 1104/3, 851 01 Bratislava, IČO: 46 699 864, zastúpenému advokátom JUDr. Martinom Ritomským, so sídlom Jána Kollára 375/17, 901 01 Malacky, o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov, vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 70Cb/19/2025, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Galanta, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m súdom na prejednanie a rozhodnutie sporu vedeného na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 70Cb/19/2025, je Okresný súd Galanta.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Galanta listom zo dňa 10. februára 2024 (č. l. 141 spisu) postúpil vec Mestskému súdu Bratislava III ako súdu príslušnému na jej prejednanie podľa zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) s odôvodnením, že žalovaný vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Galanta vo vyjadrení vo veci samej vzhľadom k tomu, že má sídlo v obvode Mestského súdu Bratislava III a zároveň, že spor nie je spotrebiteľským sporom, ale obchodnoprávnym.

2. Mestský súd Bratislava III v liste zo dňa 27. mája 2025 (č. l. 151 - 152 spisu) s postúpením sporu nesúhlasil a súdny spis podľa § 43 ods. 2 CSP predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „NS SR“) na rozhodnutie o príslušnosti. Nesúhlas s postúpením odôvodnil tým, že podľa jeho názoru predmetný spor je spotrebiteľským sporom, ktorý nespadá pod žiadny z prípadov uvedených v ustanoveniach § 22 písm. a), § 23 písm. a), § 26 písm. a), § 27, § 28 a § 29 CSP, upravujúcich výlučne kauzálnu príslušnosť Mestského súdu Bratislava III pre určité, v označených ustanoveniach definované typy sporov. Poukázal na názor najvyššieho súdu vyjadrený v rozhodnutí sp. zn. ObdoV/23/2003, podľa ktorého platí, že ak hmotnoprávny, prípadne procesný predpis výslovne

neustanovuje, že tú-ktorú vec treba považovať za vec obchodnú, potom v zásade platí, že takáto vec obchodnou nie je. Mestský súd Bratislava III ako predkladajúci súd ďalej argumentoval, že v konaní sa žalobca v 1. rade - obchodná spoločnosť a žalobkyňa v 2. rade - fyzická osoba domáhajú určenia, že úver poskytnutý žalovaným - obchodnou spoločnosťou na základe zmluvy o podnikateľskom úvere z 25. apríla 2022 a zmluvy o podnikateľskom úvere z 12. júla 2023 je bezúročný a bez poplatkov. Označený mestský súd má za to, že zo zmlúv o úveroch nemožno bez ďalšieho vyvodit' záver, že žalobkyňa v 2. rade v zmluvnom vzťahu nevystupovala ako spotrebiteľ. Samotná skutočnosť, že úver je podľa zmluvy poskytnutý na podnikateľské účely v zásade nevylučuje spotrebiteľský charakter sporu a spotrebiteľský charakter záväzkového vzťahu. Mestský súd v tejto súvislosti poukázal na uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3Obdo/14/2017 a sp. zn. 3Obdo/37/2017, v zmysle ktorých pre posúdenie, či žalovaný je alebo nie je spotrebiteľom a či žalobcom uplatnený nárok je alebo nie je nárokom vyplývajúcim zo spotrebiteľskej zmluvy, nepostačuje, že v úverovej zmluve, prípadne v zmenke žalobca ako veriteľ, ktorý jej text vypracoval, uviedol údaje žalovaného zo živnostenského registra. Z predložených zmlúv o podnikateľskom úvere zároveň vyplýva, že tieto sú síce označené ako podnikateľské, avšak príjemcom úveru bola okrem žalobcu v 1. rade aj priamo žalobkyňa v 2. rade ako fyzická osoba, ktorá nebola v danom prípade v postavení ručiteľa, ale priamo príjemcom úveru. Predkladajúci súd ďalej vyslovil, že pre posúdenie charakteru sporu je potrebné vykonať dokazovanie a že pre stanovenie príslušného súdu je potrebné vychádzať z obsahu žaloby, a teda posúdiť to, ako spor označí žalobca a akej súdnej ochrany sa domáha, poukazujúc pritom na názor najvyššieho súdu vyjadrený v rozhodnutí sp. zn. 4Ndob/4/2024 z 30. mája 2024. Sumarizujúc svoju argumentáciu má predkladajúci súd za to, že žalobcovia sa domáhajú ochrany, ktorá prináleží spotrebiteľom, a preto by na konanie mal byť príslušný Okresný súd Galanta a nie Mestský súd Bratislava III, ktorý je kauzálny príslušný na rozhodovanie obchodnoprávných sporov.

3. Najvyšší súd ako súd spoločne nadriadený Mestskému súdu Bratislava III a Okresnému súdu Galanta (§ 43 ods. 2 CSP) po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Galanta je dôvodný.

4. Pri rozhodovaní o príslušnosti, vychádzal najvyšší súd z nasledovnej relevantnej právnej úpravy:

5. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

6. Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

7. Podľa § 19 písm. d) CSP, popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný súd, v ktorého obvode má adresu trvalého pobytu žalobca, ktorý je spotrebiteľom, ak ide o spotrebiteľský spor alebo o konanie v sporoch týkajúcich sa spotrebiteľského rozhodcovského konania.

8. Podľa § 22 písm. a) CSP, na konanie v obchodnoprávných sporoch je príslušný Mestský súd Bratislava III pre obvod Krajského súdu v Bratislave.

9. Podľa § 36 ods. 1, 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

10. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného pojednávania sporu.

11. Podľa § 41 CSP, súd skúma miestnu príslušnosť iba na námietku žalovaného uplatnenú najneskôr pri prvom procesnom úkone, ktorý mu patrí; výlučnú miestnu príslušnosť skúma aj bez námietky na začiatku konania.

12. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

13. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

14. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „ObchZ“), tento zákon upravuje postavenie podnikateľov, obchodné záväzkové vzťahy, ako aj niektoré iné vzťahy súvisiace s podnikaním.

15. Podľa § 1 ods. 2 ObchZ, právne vzťahy uvedené v odseku 1 sa spravujú ustanoveniami tohto zákona. Ak niektoré otázky nemožno riešiť podľa týchto ustanovení, riešia sa podľa predpisov občianskeho práva. Ak ich nemožno riešiť ani podľa týchto predpisov, posúdia sa podľa obchodných zvyklostí, a ak ich niet, podľa zásad, na ktorých spočíva tento zákon.

16. Podľa § 261 ods. 1 ObchZ, táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

17. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobou doručenou Okresnému súdu Galanta dňa 3. októbra 2024 (č. 1. 1 - 3 spisu), sa žalobcovia domáhajú určenia, že spotrebiteľský úver poskytnutý na základe zmluvy o podnikateľskom úvere č. 1008014351 zo dňa 25. apríla 2022 a zmluvy o podnikateľskom úvere č. 1008014730 zo dňa 12. júla 2023, obidva uzavreté medzi žalovaným ako veriteľom a žalobcami ako príjemcami úveru, je bezúročný a bez poplatkov. Žalobcovia v žalobe cestou svojho právneho zástupcu dôvodí miestnou príslušnosťou Okresného súdu Galanta podľa § 19 písm. d) CSP argumentujúc, že žalobkyňa v 2. rade je v predmetnom spore spotrebiteľom, ktorý má trvalý pobyt v obvode menovaného okresného súdu. Žalovaný cestou svojho právneho zástupcu v písomnom vyjadrení na č. 1. 118 - 120 spisu namietol miestnu nepríslušnosť Okresného súdu Galanta tvrdiac, že o spotrebiteľský spor v predmetnom prípade nejde, nakoľko žalobca v 1. rade je podnikateľský subjekt a žalobkyňa v 2. rade je fyzická osoba konajúca za právnickú osobu ako jej štatutárny orgán. Okresný súd Galanta listom zo dňa 10. februára 2024 (č. 1. 140) postúpil vec Mestskému súdu Bratislava III ako súdu príslušnému na prejednanie veci s odôvodnením uvedeným v bode 1. tohto uznesenia, a teda že žalovaný má adresu sídla v obvode Mestského súdu Bratislava III a že spor nie je spotrebiteľským, ale obchodnoprávnym. S týmto postúpením vyslovil svoj nesúhlas žalovaný v doplnení repliky na č. 1. 144 až 146 spisu, následne Mestský súd Bratislava III postupom podľa § 43 ods. 2 CSP predložil spis najvyššiemu súdu; svoj nesúhlas s postúpením sporu odôvodnil názorom, že zo zmlúv o úveroch nemožno bez ďalšieho vyvodit' záver, že žalobkyňa v 2. rade nevystupovala v zmluvnom vzťahu ako spotrebiteľ a že na posúdenie charakteru sporu je potrebné vykonať dokazovanie.

18. V posudzovanom prípade je pre rozhodnutie sporu o príslušnosť potrebné zodpovedať otázku, či predmetom prebiehajúceho konania je občianskoprávny alebo obchodnoprávny spor, resp. či možno z obsahu spisu vyvodit' záver o tom, že sa žalobcovia domáhajú súdnej ochrany ako spotrebiteľia. Zo žalobného návrhu je zrejmé, že žalobcovia žiadajú určiť, že úver poskytnutý na základe v žalobe označených zmlúv je bezúročný a bez poplatkov. Žalobcami sú osoba zapísaná v obchodnom registri (žalobca v 1. rade), a teda podnikateľ v zmysle § 2 ods. 2 písm. a) ObchZ a fyzická osoba (žalobkyňa v 2. rade) a žalovaným je opäť podnikateľ - právnická osoba. Z obsahu spisu vyplýva skutočnosť, že medzi stranami sporu existoval záväzkový vzťah, ktorý podľa zmluvných dojednaní má základ v ustanoveniach Obchodného zákonníka, pričom subjektom tohto záväzkového vzťahu bola aj žalobkyňa v 2. rade.

19. Z obsahu žaloby ďalej vyplýva, že žalobcovia podali žalobu na Okresný súd Galanta, uplatniac týmto postupom svoje právo vyplývajúce z ustanovenia § 19 CSP vybrať si medzi všeobecným súdom

žalovaného upraveným v § 13 CSP a všeobecným súdom žalobcu upraveným v § 19 CSP, ktoré právo výberu je dané žalobcovi do podania žaloby. Vo všeobecnosti je v spotrebiteľských sporoch na voľbe žalobcu, či pri podaní žalobného návrhu uplatní osobitnú fakultatívnu miestnu príslušnosť podľa § 19 písm. d) CSP, a teda či si vyberie súd, v obvode ktorého má ako spotrebiteľ adresu trvalého pobytu, alebo sa rozhodne podať žalobu na všeobecný súd žalovaného podľa adresy jeho sídla ako právnickej osoby. Žalobcovia v prebiehajúcom súdnom konaní, v ktorom postupom podľa § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách v znení neskorších predpisov, sa domáhajú určenia, že úver je bezúročný a bez poplatkov, tak podali žalobný návrh na Okresný súd Galanta ako miestne (a aj kauzálné) príslušný súd na konanie v spotrebiteľskom spore podľa § 19 písm. d) CSP, v obvode ktorého má adresu trvalého pobytu žalobkyňa v 2. rade, a to s odôvodnením, že táto sa považuje za spotrebiteľa, ani jeden z úverov poskytnutých na základe zmlúv nebol použitý na podnikateľské účely žalobcu v 1. rade a ani poskytnutý v prospech účtu žalobcu v 1. rade a že do jeho dispozície sa finančné prostriedky z predmetných úverov ani nedostali.

20. Na základe vyššie uvedeného sa najvyšší súd, poukazujúc na údaje doteraz vyplývajúce zo súdneho spisu, stotožňuje s argumentáciou Mestského súdu Bratislava III spočívajúcou v tvrdení, že pre určenie príslušnosti súdu je vždy významný obsah žaloby, ktorý formuluje žalobca, a teda i to, akej súdnej ochrany sa dovoľáva. Z obsahu žaloby je zrejmé, že žalobcovia sa proti žalovanému domáhajú určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru, a to žalobou podľa § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. s poukazom na § 137 písm. a) CSP. Rovnako tak žalobcovia uskutočnili voľbu miestne príslušného súdu na konanie o ich žalobe podľa § 19 písm. d) CSP a vybrali súd, v obvode ktorého má žalobkyňa v 2. rade v postavení spotrebiteľa adresu trvalého pobytu. Dôvodiac uvedeným má aj najvyšší súd za to, že súdom príslušným na konanie a rozhodovanie v tomto spore je Okresný súd Galanta. Výslovením tohto záveru najvyšší súd postupuje konzistentne s názorom vysloveným v už svojom predchádzajúcom uznesení sp. zn. 4Ndob/4/2024 z 30. mája 2024 (len s tým rozdielom, že spotrebiteľ je v označenom rozhodnutí v opačnom procesnom postavení, a teda v postavení žalovaného), v ktorom NS SR (poukazom na ďalšie rozhodnutia sp. zn. 4Ndc/9/2022 a 4Ndc/12/2022) uviedol, že „pre stanovenie príslušnosti súdu je vždy významný obsah žaloby, ktorý formuluje žalobca, teda i to akej súdnej ochrany sa domáha“. V rámci posudzovania dôvodnosti nesúhlasu s postúpením veci a určenia príslušného súdu, podľa toho či ide o spotrebiteľský, obchodnoprávny, či občianskoprávny vzťah podľa najvyššieho súdu vychádzajúc z vyššie uvedených rozhodnutí „nejde o prejudikovanie meritórneho rozhodnutia vo veci samej, ale o skutočnosti odôvodňujúce určenie miestnej príslušnosti ako podmienky konania všeobecného súdu. Ak sa žalobca stavia do pozície spotrebiteľa a ak je toto tvrdenie sporné, je úlohou protistrany dokázať opak, a následne povinnosťou súdu si po vykonanom dokazovaní zodpovedať predbežnú otázku, či považuje vec za konanie so spotrebiteľom. Výhodnotenie vzťahu medzi stranami je vecou rozhodnutia samotného súdu v merite veci na základe dôkazných tvrdení a preukázaní prostredníctvom prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany.“ (pozn. najvyššieho súdu):

21. Rovnako Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v náleze č. k. I. ÚS 232/2023-39 z 15. augusta 2023, bod 26. uviedol, že „...samotný štatút podnikateľa nevylučuje spotrebiteľskú ochranu. Je potrebné vychádzať z tzv. skutočného účelu zmluvy, ktorým nie je, resp. nemusí byť účel formálne v zmluve deklarovaný. Iba v prípade jasného preukázania existencie skutočného účelu zmluvy, a teda i záväzku možno jednoznačne ustáliť, či ide alebo nejde o spotrebiteľský vzťah.“ V nasledujúcom bode 29. ústavný súd konštatoval, že „Povinnosť skúmať skutočný účel zmluvy sa pritom prirodzene spája s dôkazným bremenom dodávateľa. V každom konaní, ktorého predmetom budú práva a povinnosti spotrebiteľa, ak bude súčasne spochybňovaný jeho štatút, bude povinnosťou dodávateľa preukázať, že spotrebiteľ konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Dôkazná povinnosť dodávateľa plynie z povinnosti odbornej starostlivosti a je potvrdená aj skutočnosťou, že celý proces kontraktácie ovláda dodávateľ. Ak teda dodávateľ v každom jednom spornom prípade za použitia prostriedkov známych pre dôkazné konanie neunesie dôkazné bremeno preukázania štatútu nespotebriteľa, bude sa mať za to, že osoba je vždy spotrebiteľom, ktorému patrí spotrebiteľská právna ochrana (porov. Števíček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1 - 450. Komentár. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2019.

s. 529.).“

22. Najvyšší súd zdôrazňuje, že v spore o určenie súdu príslušného na konanie nejde o prejudikovanie meritórneho rozhodnutia vo veci samej, ale o skutočnosti odôvodňujúce určenie kauzálnej a miestnej príslušnosti ako podmienky konania všeobecného súdu. Vyhodnotenie vzťahu medzi stranami sporu je vecou rozhodnutia samotného súdu na základe dôkazných tvrdení a preukázaní prostredníctvom procesného útoku a procesnej obrany.

23. Vzhľadom na vyššie uvedené najvyšší súd konštatuje, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Galanta je dôvodný a že súdom príslušným na prejednanie a rozhodnutie tohto spotrebiteľského sporu je Okresný súd Galanta [§ 13 CSP v spojení s § 19 písm. d) CSP].

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.